

Inlandsisarna

Inlandsisarna

De senaste cirka 2 årmiljonerna, kvartärperioden, är en mycket kort epok i Jordens historia. Men den är av stor betydelse för landskapet i våra trakter. Inlandsisar har periodvis täckt stora delar av Norden och angränsande områden kring Östersjön och delvis omformat landskapet. Man antar att åtminstone tre stora inlandsisar har rört sig över Skåne. Den senaste inlandsisen, som kallas Weichsel efter en flod i Polen, är den vi ser de huvudsakliga spåren efter.

Istidernas uppkomst anses bero på lutningen av Jordens rotationsaxel och dess rotationsrörelse samt dess bana runt solen. Detta leder till förändringar i solinstrålningen med följd effekter på bland annat lågtrycksbanorna.

Under vissa perioder får man då nederbördsöverskott och kallare klimat som leder till istider. Medan andra perioder leder till tempererade förhållanden liknande dagens klimat. Man har uppskattat att somarmedeltemperaturen var cirka 8-12 grader Celsius lägre under istiderna än idag.

Isperioderna ha varat i omkring 100.000 år medan varmare perioderna varat cirka 10.000-15.000 år. I Skåne har istidssperioderna antagligen varit ganska korta.

Den med kunskap och lite fantasi kan nu börja beräkna när nästa istid kommer...

Efter isen

Samtidigt som området blev isfritt för ungefär 13.000 år sedan, började en tundra-

vegetation att breda ut sig. Många av vegetationens tidiga kolonisateurer finner vi idag i våra fjälltrakter. Bland de tidiga växterna kan nämnas malört, en, vide, dvärgbjörk, havtorn och olika gräs.

I växternas spår kom djuren. Renen följde isens avsmältning norrut. Säkerligen var järv och varg också tidiga invandrare som typiska renjägare. Troligen fanns även människan med som renjägare. Mammut och jättehjort dog ut för cirka 10.000 år sedan. På stäppen levde myskoxe, stäppvisent och vildhäst. Efterhand som klimatet sedan blev varmare ersattes fjällheden med tall- och björkskog. Sedan följde ädellövträden och skogen slöt sig. Älg, kronhjort, rådjur, uroxe, bäver, björn och vildsvin blev vanliga.